

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης την 29^η Μαρτίου 2000, ημέρα Τετάρτη, και ώρα 10 π.μ. με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Νικόλαος Στυλιανάκης,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυομένου του τακτικού κ. Χαριλάου Χάρακα,

Μελίνα Μουζουράκη και

Χαρίσιος Ταγαράς

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη καίτοι προσκληθέντα δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδρίασης ήταν η από 14.1.2000 γνωστοποιηθείσα, βάσει του άρθρου 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, στην Επιτροπή Ανταγωνισμού **συγκέντρωση επιχειρήσεων**, μεταξύ των εταιρειών **ΤΡΑΠΕΖΑ ΕFG EUROBANK ΑΕ, INFO QUEST ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ, UNIFON ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ, ΑΦΟΙ ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ** και του Δούκα-Παύλου Παλαιολόγου.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν α) η εταιρεία ΤΡΑΠΕΖΑ ΕFG EUROBANK ΑΕ διά του πληρεξουσίου δικηγόρου της κ. Δημητρίου Τζουγανάτου, β) η εταιρεία INFO QUEST ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ διά του πληρεξουσίου δικηγόρου της κ. Φίλιππου Φυλακτόγλου και γ) η εταιρεία UNIFON ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ διά της πληρεξουσίας δικηγόρου της κας Ευθυμίας Κινινή.

Στην αρχή της συνεδρίασεως τον λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, κ. Σοφία Καμπερίδου η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και πρότεινε τη μη απαγόρευση της κρινόμενης συγκέντρωσης, δεδομένου ότι δεν αναμένεται να επηρεάσει τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές τις οποίες αυτή αφορά. Στη συνέχεια το λόγο έλαβαν οι ανωτέρω νόμιμοι εκπρόσωποι των εταιρειών, οι οποίοι συντάχθηκαν με την εισήγηση της υπηρεσίας, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλλαν ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν την έγκριση της συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 5η Απριλίου 2000, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:00, στην ίδια ως άνω αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, κατά την οποία, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσαν προφορικά τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά την συζήτηση της υποθέσεως και τα όσα αναφέρουν στα υπομνήματά τους,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

1. Οι εταιρείες «INFO QUEST AEBE», «UNIFON AE» και «EFG EUROBANK AE», γνωστοποίησαν στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, με το από 14-1-2000 έγγραφό τους, ότι συμφωνήθηκε να αποκτηθεί, με τον ειδικώς προσδιοριζόμενο τρόπο, ο κοινός έλεγχος από αυτές, της εταιρείας «COM QUEST A.E». Στη συνέχεια η Γραμματεία της Επιτροπής αυτής με την από 28-3-2000 έγγραφη εισήγησή της, εισήγαγε την υπόθεση στην Επιτροπή, προκειμένου να ενεργηθούν τα από τα άρθρα 4β επόμε. του ν. 703/77, όπως ισχύει, οριζόμενα.
2. Από τα στοιχεία του φακέλου και τα όσα εκτέθηκαν από τις ενδιαφερόμενες εταιρείες, ενώπιον της Επιτροπής, κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, από τους πληρεξουσίους αυτών δικηγόρους, προέκυψαν τα ακόλουθα :

Με το από 31-12-1999 ιδιωτικό συμφωνητικό, που καταρτίστηκε και υπογράφηκε μεταξύ των εταιρειών «EFG EUROBANK AE», «INFO QUEST AEBE», «UNIFON AE», «ΑΦΟΙ ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΙ AE» και τον Δούκα – Παύλο Παλαιολόγου συμφωνήθηκαν και τα εξής κρίσιμα για την παρούσα υπόθεση : α) οι παλαιοί μέτοχοι της COM QUEST θα προβούν στις απαραίτητες ενέργειες, ώστε εντός 10 ημερών από τη λήψη των προβλεπομένων στο άρθρο 4 του συμφωνητικού αδειών, να αποφασιστεί από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της εταιρείας, αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά 1.464.627.000 δρχ. με την έκδοση 1.464.627 μετοχών οι οποίες θα αναληφθούν εξολοκλήρου από τις εταιρείες EUROBANK (548.894 μετοχές) και UNIFON (915.733 μετοχές), οι δε παλαιοί μέτοχοι θα παραιτηθούν από το δικαίωμα προτίμησης στην εν λόγω αύξηση. β) Οι εταιρείες ΑΦΟΙ ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΙ AE, INFO QUEST AEBE και ο Δούκας – Παύλος Παλαιολόγος (εφεξής παλαιοί μέτοχοι της COMQUEST AE), θα πουλήσουν στην EUROBANK 443.456 υφιστάμενες μετοχές της COMQUEST (αναλυτικά οι ΑΦΟΙ ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΙ AE 127.059 μετοχές, INFO QUEST AEBE 231.693 μετοχές και ο Δούκας – Παύλος Παλαιολόγος 84.705 μετοχές), ταυτοχρόνως με την κάλυψη της πιο πάνω αύξησης. Έτσι δε, η εταιρεία ΑΦΟΙ ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΙ AE και ο Δούκας – Παύλος Παλαιολόγος αποχωρούν από την εταιρεία COMQUEST AE και η μετοχική σύνθεση της τελευταίας θα διαμορφωθεί ως εξής: α) EFG EUROBANK AE, μετοχές 992.350, ποσοστό 34,5 %, β) INFO QUEST AEBE, μετοχές 968.294, ποσοστό 33,6% και γ) UNIFON AE, μετοχές 915.733, ποσοστό 31,83%. Επί πλέον, με το άρθρο 3 της “Συμφωνίας Μετόχων” που υπογράφηκε από τις εταιρείες EFG EUROBANK AE, INFO QUEST AEBE και UNIFON συμφωνήθηκε και ότι : Ι) Τα Δ.Σ. των εταιρειών COMQUEST AE και HELLAS ON LINE (θυγατρική της πρώτης) θα αποτελούνται από εννέα (9) μέλη. Το καταστατικό της COMQUEST AE θα τροποποιηθεί ώστε η νέα μέτοχος EUROBANK να διορίζει σύμφωνα με το άρθρο 18 παρ. 3 του Κ.Ν. 2190/1920 μέλη στο ΔΣ της COMQUEST AE ως εξής : α) εφόσον το ποσοστό συμμετοχής της στο μ.κ. της COM QUEST ανέρχεται έως 9,9 % θα διορίζει ένα (1) μέλος, β) όταν το ποσοστό συμμετοχής της θα κυμαίνεται από 10 % έως 19,99 % θα διορίζει δύο (2) μέλη και γ) σε περίπτωση που το ποσοστό αυτό θα κυμαίνεται από 20 % - 35 % θα διορίζει τρία (3) μέλη. Επίσης, η COM QUEST ανέλαβε τη δέσμευση ότι θα ασκεί με τέτοιο τρόπο το δικαίωμα ψήφου στη Γ.Σ. της Η.Ο.Λ. ώστε στο Δ.Σ. της τελευταίας να συμμετέχει η EUROBANK με τον αριθμό των μελών που αναφέρονται στις παραπάνω περιπτώσεις.

II) Οι μέτοχοι θα ασκούν με τέτοιο τρόπο τα δικαιώματα ψήφου στις Γενικές Συνελεύσεις ώστε στα Δ.Σ. των εταιρειών COM QUEST και HELLAS ON LINE να εξασφαλίζεται η συμμετοχή μελών σύμφωνα με τα όσα συμφωνήθηκαν και έχουν προεκτεθεί υπό το σημείο I.

3. Τα Δ.Σ. της COM QUEST και της HELLAS ON LINE θα βρίσκονται σε απαρτία και θα συνεδριάζουν εγκύτως όταν σε κάθε ένα από αυτά παρίστανται τουλάχιστον έξι (6) μέλη. Για τη λήψη των αποφάσεων θα απαιτείται η απόλυτη πλειοψηφία των παρισταμένων μελών. Ειδικώς, απαρτία οκτώ (8) μελών και πλειοψηφία επτά (7) από τα οκτώ μέλη απαιτείται για τις αποφάσεις του Δ.Σ. που αφορούν τη στρατηγική της εταιρείας, την έγκριση του προϋπολογισμού, σημαντικές επενδύσεις, στρατηγικές συνεργασίες με τρίτες εταιρείες, πέραν των τρεχουσών δραστηριοτήτων, απόκτηση – μεταβίβαση συμμετοχών σε εταιρείες, αλλαγή αντικειμένου, διορισμός – παύση Οικονομικού Διευθυντή. Όσον αφορά, τέλος, τις Γενικές Συνελεύσεις των εταιρειών COM QUEST και HELLAS ON LINE, οι μέτοχοι αποδέχτηκαν (άρθρο 4), ότι αυτές θα συνέρχονται και θα λαμβάνουν αποφάσεις σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Οι αποφάσεις, όμως, που θα αφορούν τροποποιήσεις των καταστατικών της COM QUEST ή και της HELLAS ON LINE θα απαιτούν αυξημένη απαρτία 66 % του συνόλου των μετοχών και αυξημένη πλειοψηφία 66 % των μετόχων με δικαίωμα ψήφου που παρευρίσκονται στη Γ.Σ. Για τις αποφάσεις δε, που αφορούν τροποποιήσεις του άρθρου 29 παρ. 3 του ν. 2190/1920 συμφωνήθηκε ότι θα απαιτείται η απαρτία των 2/3 του συνόλου των μετοχών που προβλέπεται από το εν λόγω άρθρο και η εξαιρετική πλειοψηφία των 2/3 των μετόχων με δικαίωμα ψήφου που παρευρίσκονται στη Γ.Σ. Κατά συνέπεια, με βάση τα όσα πιο πάνω συμφωνήθηκαν, για τις αποφάσεις που αφορούν ειδικά θέματα θα απαιτείται και η θετική ψήφος της EUROBANK, αφού το 66 % του συνόλου των μετοχών αντιστοιχεί σε 1.898.408 μετοχές και τα 2/3 σε 1.917.584 μετοχές, ενώ η INFOQUEST και η UNIFON διαθέτουν μαζί 1.884.027 μετοχές.
4. Σε σχέση με τις συμμετέχουσες στις πιο πάνω συμφωνίες επιχειρήσεις προέκυψαν ότι : Α) η EFG EUROBANK (εφεξής EUROBANK) αποτελεί πιστωτικό τραπεζικό ίδρυμα με έδρα την Αθήνα και ότι οι δραστηριότητες του καλύπτουν το σύνολο των τραπεζικών εργασιών, ενώ το δίκτυο της, έπειτα από τις διαδοχικές εξαγορές και συγχωνεύσεις που αναφέρονται στην εισήγηση της Γραμματείας, αριθμεί 300 περίπου καταστήματα. Η EUROBANK ελέγχεται: I) άμεσα από την Consolidated Eurofinance Holdings SA (46 %), η οποία τελευταία ελέγχεται από την European Financial Group (EFG Bank). Η Consolidated είναι εταιρεία χαρτοφυλακίου με έδρα το Λουξεμβούργο και με σκοπό τη συμμετοχή με οποιαδήποτε μορφή σε εταιρείες του Λουξεμβούργου ή αλλοδαπές, καθώς και τη διοίκηση, τον έλεγχο και την επέκταση των συμμετοχών αυτών και II) έμμεσα από την EFG Bank που είναι ελβετικό πιστωτικό ίδρυμα, το κεφάλαιο της οποίας ανήκει σε μέλη της οικογένειας Λάτση και σε Trust, που συμμετέχουν μέλη της οικογένειας Λάτση. Η EUROBANK κατά την 31-12-1999 είχε στον έλεγχο της και συμμετείχε (κατά τα ποσοστά που εξειδικεύονται) στις αναφερόμενες αναλυτικώς στην εισήγηση της Γραμματείας εταιρείες και επιχειρήσεις. Κατά δε το έτος 1998, ο κύκλος εργασιών, όπως αυτός ορίζεται στα άρθρα 4β και 4στ παρ. 4 περίπτωση α εδαφ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, της EUROBANK και των θυγατρικών αυτής εταιρειών, στην εθνική αγορά, υπολογίζεται ότι ανήλθε σε 189.707.508.000 δρχ., που αντιστοιχεί σε 572.273.679 ΕΥΡΩ, χωρίς στον κύκλο αυτό να συνυπολογίζεται και εκείνος του ομίλου της Τράπεζας Εργασίας, δεδομένου ότι ο εν λόγω όμιλος αποκτήθηκε από την Consolidated το έτος 1999.

Β) Η INFOQUEST AEBE δραστηριοποιείται στο χώρο της πληροφορικής με κύριο αντικείμενο εργασιών την αντιπροσώπευση, διανομή, συναρμολόγηση και υποστήριξη ηλεκτρονικών υπολογιστών. Ειδικότερα, αναπτύσσει τη δραστηριότητα της σε τρεις βασικούς τομείς ήτοι αυτούς που αφορούν τη διανομή, τις τεχνολογικές λύσεις και τις υπηρεσίες. Απευθύνεται δε, στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, αλλά και στην καταναλωτική αγορά, μέσω μεταπωλητών, διανέμουσα και υποστηρίζουσα τα προϊόντα διεθνών κατασκευαστών που κυριαρχούν στην αγορά της πληροφορικής. Επίσης, διαθέτει οργανωμένη γραμμή συναρμολόγησης για τους υπολογιστές QUEST και τα φορολογικά ταμειακά συστήματα Star Fiscal. Όσον αφορά στον τομέα των τεχνολογικών λύσεων, απευθυνόμενη σε οργανισμούς του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και στις μεγάλες επιχειρήσεις, αναπτύσσει λύσεις που ενσωματώνουν ευρύτατα αποδεκτές τεχνολογίες και προδιαγραφές, οι οποίες μπορεί να αφορούν δίκτυα και επικοινωνίες, επιχειρησιακές εφαρμογές καθώς και την υλοποίηση μεγάλων έργων τεχνολογίας. Αναφορικά με τον τομέα της παροχής υπηρεσιών, αναπτύσσει ένα πλήρες πακέτο διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης που προσφέρεται απ' ευθείας, είτε μέσω συνεργατών. Τέλος, σε συνεργασία με την SAP HELLAS, έχει δημιουργήσει εξειδικευμένο κέντρο επίλυσης προβλημάτων συμβατότητας που προκύπτουν από την επιλογή εξοπλισμού και λογισμικού διαφόρων κατασκευαστών και έχει υπογράψει συμβόλαια συντήρησης και τεχνικής υποστήριξης με μεγάλο αριθμό κατασκευαστών (όπως π.χ. Compaq, Hewlett Packard κλπ.), αναλαμβάνοντας για λογαριασμό τους την παροχή των σχετικών υπηρεσιών εγγύησης και τεχνικής κάλυψης. Η «INFOQUEST» ελέγχει άμεσα ή έμμεσα τις ειδικώς (και κατά ποσοστό συμμετοχής) μνημονευόμενες στην εισήγηση της Γραμματείας εταιρείες, ο κύκλος δε εργασιών του ομίλου της, στην εθνική αγορά για το έτος 1998, ανήλθε σε 35.394 εκατ. δραχ., ήτοι ποσό που αντιστοιχεί σε 105.029.430 ΕΥΡΩ.

Γ) Η UNIFON ΑΕΕ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ δραστηριοποιείται στον κλάδο της κινητής τηλεφωνίας και πληροφορικής, αποτελεί δε το μεγαλύτερο εμπορικό συνεργάτη της ΠΑΝΑΦΟΝ, με συνδρομητές που ανέρχονταν, κατά το έτος 1998, σε 503.116. Είναι εισηγμένη στο ΧΑΑ και όπως προκύπτει από το μετοχολόγιο της, οι κυριότεροι μέτοχοι της, την 30/12/1999 ήταν, οι αναφερόμενοι, με τα ειδικώς προσδιοριζόμενα ποσοστά, στην εισήγηση της Γραμματείας, οκτώ (8) μέτοχοι. Η UNIFON, κατέχει το 100 % του μ.κ. της εταιρείας με την επωνυμία «ΕΜΟΤΙΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ, ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ» και διακριτικό τίτλο «ΕΜΟΤΙΟΝ ΑΕ». Η εν λόγω εταιρεία, που ιδρύθηκε το Σεπτέμβριο του έτους 1997, ως κοινή επιχείρηση των εταιρειών Q-PHONE ΑΕ και ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΕΤΥ (50 % η κάθε μία) διαθέτει δίκτυο 55 καταστημάτων και εκτός από την εμπορία ειδών πληροφορικής ασχολείται και με την κινητή τηλεφωνία και λειτουργεί ως dealer της UNIFON. Ο κύκλος εργασιών της UNIFON, της οποίας ο σκοπός, κατά το άρθρο 4 του καταστατικού της, συνίσταται κυρίως στην παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών προς το κοινό, που προσφέρονται και αναπτύσσονται, μέσω του κυψελοειδούς δικτύου GSM κινητής τηλεφωνίας, της «ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ», ανήλθε για το έτος 1998, σε εθνικό επίπεδο, στο ποσό των 112.664.265.783 δρχ. ήτοι 339.864.089 ΕΥΡΩ. Ο υπολογισμός και του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που ελέγχουν από κοινού την UNIFON είναι κατά την κρίση της Επιτροπής, αλυσιτελής για την υπό κρίση συγκέντρωση, δεδομένου ότι μόνος ο πιο

πάνω κύκλος εργασιών της UNIFON, υπερβαίνει, κατά πολύ, το νόμιμο όριο (βλ. άρθρο 4β παρ. 1β ν. 703/77, όπως ισχύει).

Δ) Η εταιρεία COMQUEST, της οποίας αποκτάται ο κοινός έλεγχος, από τις προμνημονευόμενες εταιρείες, έχει την έδρα της στο Δήμο Καλλιθέας Αττικής και δραστηριοποιείται στην ευρύτερη αγορά πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών. Ειδικότερα, η COMQUEST δραστηριοποιείται στους πιο κάτω τομείς της ευρύτερης αγοράς πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών: α) μεταπώληση μισθωμένων κυκλωμάτων (εθνικά και διεθνή), β) υλικού εξοπλισμού πληροφορικής (IT Hardware), γ) παροχή ολοκληρωμένων λύσεων δεδομένων φωνής. Η εταιρεία αυτή έχει τον απόλυτο έλεγχο της εταιρείας HELLAS ON LINE AE η οποία ασχολείται, κατά κύριο λόγο, με την παροχή υπηρεσιών Internet (Internet Service Provider). Αναλυτικότερα, στις δραστηριότητες της εταιρείας περιλαμβάνονται οι υπηρεσίες πρόσβασης στο Internet, μέσω τηλεφωνικού δικτύου, μισθωμένων γραμμών, ανάπτυξη εξειδικευμένου λογισμικού, υπηρεσίες φιλοξενίας εξοπλισμού τρίτων, σχεδιασμός και δημιουργία ιστοσελίδων, διαφήμιση μέσω Internet κλπ. Ο κύκλος εργασιών της COM QUEST, σε εθνικό επίπεδο, για το έτος 1998, ανήλθε σε 100.000.000 δρχ. ή 301.661. EYPΩ. Με το συνυπολογισμό δε και του κύκλου εργασιών της θυγατρικής της, ανήλθε για το ίδιο έτος, σε 1.053.000.000 δρχ. ή 3.176.490 EYPΩ.

5. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει γενικώς το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της σκοπούμενης χρήσης τους. Ενώ η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες τους υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες.

Στην υπό κρίση υπόθεση, ως σχετική αγορά προϊόντος, που επηρεάζεται από τις γνωστοποιηθείσες ως άνω συμφωνίες, θεωρείται αυτή των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και η παροχή υπηρεσιών Internet, όπου δραστηριοποιούνται, εκτός της κοινής επιχείρησης COM QUEST και η θυγατρική αυτής εταιρεία HELLAS ON LINE, ως γεωγραφική δε σχετική αγορά εκείνη της ελληνικής επικράτειας. Η παροχή υπηρεσιών Internet μπορεί να διαχωριστεί στις παρακάτω δραστηριότητες, οι οποίες, για την προκειμένη περίπτωση, δύναται να αποτελέσουν ξεχωριστές σχετικές αγορές και δη αυτές : α) της πρόσβασης (dial up and dedicated access) στο Internet για οικιακή χρήση και για επιχειρήσεις και β) της διαφήμισης μέσω Internet. Ο διαχωρισμός δε αυτός βασίζεται κυρίως στο γεγονός ότι τα έσοδα από τις εν λόγω δραστηριότητες προέρχονται από διαφορετικές πηγές, όπως π.χ. τα έσοδα από την «πρόσβαση στο Internet» προέρχονται από τους χρήστες του Internet, ενώ τα έσοδα από την αγορά της διαφήμισης από τους διαφημιζόμενους στις ιστοσελίδες του Internet. Στην αγορά Internet εν γένει δραστηριοποιούνται στη χώρα μας, εκτός της HELLAS ON LINE AE, και οι εταιρείες OTEnet, θυγατρική του ΟΤΕ, η FORTHnet A.E., η HELLAScom, η ISONet A.E.κ.α. Με βάση τον κύκλο εργασιών, λόγω έλλειψης αναλυτικών στοιχείων για κάθε σχετική αγορά, της HELLAS ON LINE για το έτος 1998 (953.000.000 δρχ.), το μερίδιο της στην αγορά της παροχής υπηρεσιών Internet εν γένει, για το ίδιο έτος υπολογίζεται ότι ανήλθε σε 12 %. Τις πρώτες δε θέσεις, σύμφωνα με τον κύκλο εργασιών τους, στην εν λόγω αγορά για το έτος 1998, κατείχαν οι εταιρείες ISONet AE και OTEnet AE, με μερίδια αγοράς 37,15 % και 26,7% αντίστοιχα. Πρέπει να σημειωθεί ότι, η ελληνική αγορά υπηρεσιών Internet, με συνολικά έσοδα περί τα 8 δις δρχ. το έτος 1998, αντιπροσωπεύει λιγότερο από το 0,5% της συνολικής αγοράς τηλεπικοινωνιών. Η

διείσδυση (χρήστες Internet ανά 100 κατοίκους) του Internet στη χώρα μας το έτος 1998, έφθανε το 2,5 %, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στην Ευρώπη το ίδιο έτος προσήγγιζε το 14 %. Όμως, παρά το χαμηλό ποσοστό διείσδυσης του Internet στη χώρα μας, οι προοπτικές του συγκεκριμένου κλάδου είναι ευοίωνες, καθώς σύμφωνα με ανάλυση της Credit Suisse First Boston (βλ. ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΙΔ. ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ), η «Ελληνική αγορά υπηρεσιών Internet θα παρουσιάσει ραγδαία ανάπτυξη κατά την προσεχή τριετία και αναμένεται να προσεγγίσει τα 30 δις δρχ. μέχρι το τέλος του 2002». Η προοπτική δε αυτή επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι το Internet και οι υπηρεσίες του, βρίσκονται στα πρώτης προτεραιότητας σχέδια των μεγάλων επιχειρήσεων είτε είναι τεχνολογικές είτε όχι (π.χ. δημιουργία πύλης στο Internet από το Δ.Ο.Λ., συμμετοχή του ομίλου INTERAMERICAN στη FORTHnet, απόκτηση από τον όμιλο IDEAL του 100 % του μ.κ. της Acropolis Net).

6. Κατά το άρθρο 4 παρ. 2β του ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται και «όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιάς ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων». Το κατά πόσο με μία συμφωνία αποκτάται ο έλεγχος μιάς άλλης επιχείρησης εξαρτάται, βάσει και του Κανονισμού (ΕΟΚ) 4064/89 του Συμβουλίου της 21/12/1989 παρ. 19, από σειρά πραγματικών και νομικών στοιχείων, αρκεί πάντως ότι η απόκτηση του ελέγχου να παρέχει τη δυνατότητα επηρεασμού της δραστηριότητας μιάς επιχείρησης, χωρίς να απαιτείται και η πραγματική άσκηση του επηρεασμού. Ο έλεγχος μπορεί να είναι αποκλειστικός (μπορεί δηλ. να ασκείται από έναν μόνο επιχειρηματία, ο οποίος συνήθως αποκτά την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου μιάς άλλης επιχείρησης), αλλά και κοινός (όταν δηλ. περισσότερες της μιάς επιχειρήσεως ή πρόσωπα έχουν τη δυνατότητα να ασκούν αποφασιστική επιρροή σε μία άλλη επιχείρηση). Ως αποφασιστική επιρροή με την έννοια αυτή νοείται, κατά κανόνα, η εξουσία αναστολής ενεργειών που καθορίζουν την εμπορική στρατηγική συμπεριφορά μιάς επιχείρησης. Σε αντίθεση με τον αποκλειστικό έλεγχο, ο οποίος παρέχει την εξουσία καθορισμού των στρατηγικών αποφάσεων σε μία επιχείρηση από συγκεκριμένο μέτοχο, ο κοινός έλεγχος χαρακτηρίζεται από τη δυνατότητα δημιουργίας αδιεξόδου, λόγω της εξουσίας του ενός ή περισσότερων μητρικών επιχειρήσεων να απορρίπτουν τις προτεινόμενες στρατηγικές αποφάσεις. Ως εκ τούτου, οι μέτοχοι αυτοί πρέπει να καταλήξουν σε μεταξύ τους συνεννόηση για τον καθορισμό της εμπορικής πολιτικής της κοινής επιχείρησης. Κοινός έλεγχος υπάρχει ακόμη και στην περίπτωση που μειοψηφούντες μέτοχοι έχουν πρόσθετα δικαιώματα τα οποία τους επιτρέπουν να ασκούν αρνησικυρία σε αποφάσεις που έχουν ουσιώδη σημασία στην εμπορική στρατηγική. Αυτά δε τα δικαιώματα αρνησικυρίας μπορεί να προβλέπονται στο καταστατικό της κοινής εταιρείας ή σε συμφωνία μεταξύ των επιχειρήσεων ή προσώπων που ασκούν τον κοινό έλεγχο. Συνηθισμένη περίπτωση δικαιωμάτων αρνησικυρίας υπάρχει όταν στο καταστατικό προβλέπεται ειδική πλειοψηφία για τις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης των μετόχων, ή του Διοικητικού Συμβουλίου σε βαθμό που να απαιτείται σύμπλευση των ασκούντων τον κοινό έλεγχο μετόχων. Εξάλλου, κατά το άρθρο 4 παρ. 5 του ν. 703/77, όπως ισχύει, «οι πράξεις, συμπεριλαμβανομένης της σύστασης κοινής επιχείρησης, που έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα το συντονισμό της συμπεριφοράς σε θέματα ανταγωνισμού επιχειρήσεων που παραμένουν ανεξάρτητες, δεν αποτελούν συγκέντρωση κατά την παρ. 2 στοιχ. β. Η δημιουργία κοινής επιχείρησης, η οποία εκπληρώνει μόνιμα όλες τις λειτουργίες μιάς αυτόνομης ενότητας και δεν

συνεπάγεται το συντονισμό της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς είτε μεταξύ των ιδρυτικών επιχειρήσεων είτε μεταξύ των επιχειρήσεων αυτών και της κοινής επιχείρησης, αποτελεί πράξη συγκέντρωσης κατά την έννοια της παρ. 2 στοιχ. β». Κατά τα αναφερόμενα και στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σχετικά με τη διάκριση μεταξύ κοινών επιχειρήσεων με χαρακτήρα συγκέντρωσης και κοινών επιχειρήσεων με χαρακτήρα συνεργασίας, βάσει του ως άνω υπ' αριθ. 4064/89 Κανονισμού, ο συντονισμός μεταξύ των ιδρυτικών επιχειρήσεων και της κοινής επιχείρησης είναι κρίσιμος μόνον καθόσον αποτελεί μέσο για τη δημιουργία ή την ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ των ιδρυτικών επιχειρήσεων. Έτσι, για να συντρέξει περίπτωση κοινής επιχείρησης, με χαρακτήρα συγκέντρωσης, απαιτείται η συνδρομή δύο προϋποθέσεων ήτοι μιας θετικής και μιας αρνητικής. Η θετική προϋπόθεση συνίσταται στην επιτέλεση από την κοινή επιχείρηση σε μόνιμη βάση όλων των λειτουργιών μιας αυτόνομης οικονομικής οντότητας. Η αρνητική δε, στην απουσία συντονισμού της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς, είτε μεταξύ των ιδρυτικών επιχειρήσεων, είτε μεταξύ των επιχειρήσεων αυτών και της κοινής επιχείρησης. Στην προκειμένη περίπτωση, με βάση τα όσα έχουν προεκτεθεί, η EUROBANK, μετά την απόκτηση του 34,5 % του μετοχικού κεφαλαίου της COM QUEST, θα αποκτήσει και τον έλεγχο αυτής, από κοινού με τους λοιπούς μετόχους, ήτοι της INFOQUEST και UNIFON λόγω της συμμετοχής της πρώτης στο μετοχικό κεφάλαιο της δεύτερης και της ταύτισης εκ του λόγου αυτού των συμφερόντων της, συνεπεία της οποίας εκτιμάται, κατά τους κανόνες της κοινής λογικής, ότι θα ενεργούν πάντοτε από κοινού και τούτο ενόψει και του ότι με την από 31/12/99 συμφωνία μετόχων, έγινε δεκτό ότι η EUROBANK θα αποκτήσει δικαιώματα αυξημένα σχετικά με τη διοίκηση της εταιρείας, τόσο σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου όσο και σε επίπεδο Γενικών Συνελεύσεων, τα οποία θα της παρέχουν τη δυνατότητα να ασκεί από κοινού τον έλεγχο, αφού βάσει των δικαιωμάτων αυτών, θα μπορεί να ασκεί αρνησικυρία σε αποφάσεις που θα έχουν ουσιώδη σημασία για την πορεία της εταιρείας, με συνέπεια να απαιτείται πάντοτε η σύμπλευση της με τους λοιπούς ασκούντες τον κοινό έλεγχο. Περαιτέρω η γνωστοποιηθείσα ως άνω πράξη φέρει το χαρακτήρα συγκέντρωσης, δεδομένου ότι πληρούνται και οι δύο, κατά το νόμο, απαιτούμενες παραπάνω προϋποθέσεις για τον τέτοιο χαρακτηρισμό της. Ειδικότερα, η κοινή επιχείρηση COM QUEST AE, που συμφωνήθηκε να έχει διάρκεια μέχρι το 2087, θα διαθέτει επαρκείς χρηματοοικονομικούς πόρους (μ.κ. 2.876.377.000 δρχ.) και προσωπικό, που θα της επιτρέπουν να εκπληρώνει μόνιμα τις λειτουργίες μιας αυτόνομης οντότητας, χωρίς δε, με δεδομένες τις προμνημονευόμενες δραστηριότητες των εταιρειών, EUROBANK, INFOQUEST και UNIFON, να συντονίζει τη συνεργασία και την ανταγωνιστική συμπεριφορά των τελευταίων εταιρειών ή αυτών και εκείνης (κοινής επιχείρησης). Η εν λόγω συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση για το λόγο ότι πληρούται η μία εκ των δύο νόμιμων προϋποθέσεων, ήτοι αυτή του κύκλου εργασιών, αφού ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων για το έτος 1998, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ του ν. 703/77, όπως ισχύει, υπερβαίνει το σε δρχ. ισόποσο των 75.000.000 ΕΥΡΩ (1.018.908.310 δρχ.) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, στην εθνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δρχ. ισόποσο των 7.000.000 ΕΥΡΩ (EUROBANK 572.273.679 ΕΥΡΩ, UNIFON 339.864.089 ΕΥΡΩ). Επομένως, οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση ως άνω επιχειρήσεις, είχαν υποχρέωση γνωστοποίησης αυτής στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, πράγμα που έπραξαν εμπροθέσμως, ήτοι εντός 10 εργάσιμων ημερών, κατά το άρθρο 4β παρ. 1 του ως άνω νόμου, αφού το ιδιωτικό συμφωνητικό και η

συμφωνία μετόχων υπογράφηκε στις 31/12/1999 και η γνωστοποίηση στην Επιτροπή έγινε στις 14/1/2000.

7. Κατά το άρθρο 4γ παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, "με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης". Στην προκειμένη περίπτωση, από τα όσα προεκτέθηκαν αναφορικά με τη δομή των σχετικών πιο πάνω αγορών, προϊόντων και υπηρεσιών, τις ανταγωνιστικές στις εν λόγω αγορές συνθήκες και τη θέση που κατέχουν σε κάθε μία από τις αγορές αυτές οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, η Επιτροπή κρίνει ότι η ελεγχόμενη συγκέντρωση δεν είναι δυνατόν να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό σε καμία από τις προαναφερόμενες αγορές, ούτε δε και υπάρχει κίνδυνος δημιουργίας ή ενίσχυσης δεσπόζουσας θέσης και επομένως δεν συντρέχει νόμιμη περίπτωση, κατά τη διάταξη που προπαρατέθηκε, να απαγορευθεί.
8. Με την πιο πάνω συμφωνία μετόχων προβλέπεται, μεταξύ των άλλων, ότι η EUROBANK θα είναι η μόνη εταιρεία του χρηματοπιστωτικού τομέα που θα έχει παρουσία στην κεντρική σελίδα της πύλης που πρόκειται να δημιουργήσει η θυγατρική της COM QUEST, HELLAS ON LINE. Ο όρος αυτός της πιο πάνω συμφωνίας εκτιμάται από την Επιτροπή ότι δεν αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ελεγχόμενης συγκέντρωσης. Όμως, εκ του λόγου ότι ο όρος αυτός, είναι ενδεχόμενο να περιορίσει, εκτός των άλλων, τη δυνατότητα πρόσβασης τρίτων επιχειρήσεων στις σχετικές ως άνω αγορές ή και να θεωρηθεί ότι αποτελεί μη επιτρεπόμενο (από το δίκαιο του ανταγωνισμού άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει ή από άλλη διάταξη αυτού) περιορισμό που αναφέρεται στη διάθεση των προϊόντων της θυγατρικής εταιρείας της κοινής επιχείρησης, η Επιτροπή άγεται στην κρίση, ότι ο ως άνω όρος επιβάλλεται να διαχωρισθεί από την ως άνω συμφωνία και να εξεταστεί αυτοτελώς από την ελεγχόμενη συγκέντρωση, ύστερα μάλιστα από την απαραίτητη συμπληρωματική έρευνα της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού και τη σχετική ειδική πρότασή της (εφόσον τούτο ήθελε βεβαίως θεωρηθεί επιβεβλημένο κατά το νόμο).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι η συγκέντρωση επιχειρήσεων που συμφωνήθηκε με το από 31.12.1999 ιδιωτικό συμφωνητικό, μεταξύ των εταιριών ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΦΓ EUROBANK ΑΕ, INFO QUEST ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ, UNIFON ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ, ΑΦΟΙ ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και του Δούκα-Παύλου Παλαιολόγου, και που γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού στις 14.1.2000, δεν περιορίζει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές τις οποίες αυτή αφορά και δεν συντρέχει ως εκ τούτου νόμιμος λόγος απαγόρευσής της.

Επιφυλάσσεται να αποφανθεί επί του ορού της αναφερόμενης στο σκεπτικό συμφωνίας μετόχων, σύμφωνα με τον οποίο η ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΦΓ EUROBANK ΑΕ θα είναι η μόνη εταιρεία του χρηματοπιστωτικού τομέα που θα έχει παρουσία στην κεντρική σελίδα της πύλης που πρόκειται να

δημιουργήσει η θυγατρική της εταιρείας COM QUEST ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, HELLAS ON LINE ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, σε μεταγενέστερη συνεδρίασή της, που θα ορισθεί νομίμως.

Η παρούσα απόφαση εκδόθηκε την 25^η Απριλίου 2000.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Συντάξας την Απόφαση

Ο Πρόεδρος

Νικόλαος Στυλιανάκης

Σταύρος Αργυρόπουλος

Η Γραμματέας

Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου